

LAKIALOITE 51/2005 vp

Laki asevelvollisuuslain 39 §:n ja siviilipalveluslain 26 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään, että vankeusrangaistus asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomitaan ehdollisena.

PERUSTELUT

YK:n ihmisoikeuskomitea on tuominnut syrjivänä Suomen käytännön kieltää aseistakieltäytymisoikeus kokonaan sodan aikana ja sallia se siviilipalveluksena rauhan aikana ainoastaan syrjivän pitkänä. Suomi on Euroopan unionin alueella ainutlaatuinen maa vangittujen aseistakieltäytyjien suuren lukumäärän takia. Niin sanottujen totaalkieltäytyjien määrä kertoo siitä, ettei asevelvollisuusjärjestelmämme nauti riittävästä legitimeettiä kaikkien asevelvollisten piirissä. Tavoitteena tuleekin olla asevelvollisuusjärjestelmän kokonaisuudistus siten, että se vastaisi nykypäivän maanpuolustuksellisia tarpeita ja yhteiskunnan resursseja ja olisi tasa-arvoi-

nen. Välivaiheen tavoitteena tulee olla mielipidevankien määrän tosiasiallinen vähentäminen. Käytännössä tämä toteutuu lakialoitteessa esitetyllä tavalla, jossa vankeusrangaistus asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomitaan ehdollisena. Rangaistus voidaan myös panna täytäntöön, mikäli tuomittu syyllistyy koeaikana rikokseen. Lakialoitteen mukaisesti ase- ja siviilipalveluksesta kieltäytyminen siis edelleen säilyisi rikoksena.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

asevelvollisuuslain 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1950 annetun asevelvollisuuslain (452/1950) 39 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 358/1994, seuraavasti:

39 §

Varusmies, joka kieltäytyy kokonaan tässä laissa säädetystä palveluksesta eikä ilmeisesti ojentuisi rikoslain 45 luvun nojalla määrättävää tai tuomittavasta seuraamuksesta, on, jollei hän hae siviilipalvelukseen, rikoslain 45 luvun säännösten soveltamisen sijasta tuomittava asevelvollisuudesta kieltäytymisestä rangaistukseen siten kuin siviilipalvelusrikoksesta siviilipalveluslaissa (1723/1991) säädetään. Vankeusrangaistus asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomitaan ehdollisena. Rangaistusta tuomittaessa asianomaisen jäljellä olevaksi palvelusajaksi

katsotaan se aika, joka olisi siviilipalveluslain 61 §:n nojalla määrätty hänen siviilipalvelusajakseen, jos hänet olisi hakemuksestaan hyväksytty siviilipalvelukseen kotiuttamispäivänään.

Jos asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu hakee siviilipalvelukseen, siviilipalveluskeskus antaa hänelle määräyksen siviilipalvelukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2005.

2.

Laki

siviilipalveluslain 26 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1991 annetun siviilipalveluslain (1723/1991) 26 §:n 1 momentti ja 28 §:n 1 momentti, seuraavasti:

26 §

Siviilipalvelusrikos

Jos siviilipalvelusvelvollinen jättää saapumatta siviilipalvelukseen, lopettaa sen tai ilmoittaa kirjallisesti kieltäytyvänsä siviilipalveluksesta, hänet on tuomittava siviilipalvelusrikoksesta ehdolliseen vankeuteen ajaksi, joka vastaa puolta hänen jäljellä olevasta palvelusajastaan. Vankeusrangaistus tuomitaan täysin päivin. Koeajaksi määrätään jäljellä oleva palvelusaika.

Vankeutta voidaan tuomita vähemmän kuin rikoslain 2 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetty vähimmäisaika.

28 §

Siviilipalvelusrikosta koskevat poikkeussäännökset

Siviilipalvelusrikoksen sijasta ei saa tuomita yhdyskuntapalvelua. Jos siviilipalvelusrikokses-

ta annettu ehdollinen tuomio on määrätty pantavaksi täytäntöön, siviilipalvelusrikoksesta tuomittua vankeusrangaistusta suorittava pääste-

tään ehdonalaiseen vapauteen vain 29 §:ssä säädettyin edellytyksin.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2005.

Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 2005

Rosa Meriläinen /vihr